

У зв'язку із цим, є доцільним опрацювання та прийняття закону України «Про Державну судову адміністрацію України», що в подальшому сприятиме комплексному розв'язанню існуючих проблем, запобігатиме виникненню непорозумінь і конфліктних ситуацій у сфері функціонування судової влади в Україні.

Список літератури: 1. Битяк Ю. П., Зуй В. В., Комзюк А. Т. Переконавання і примус у державному управлінні. Адміністративна відповідальність: Конспекти лекцій. Х., 1994. 2. Комзюк А. Т., Безсмертний Є. О. Деякі проблеми розвитку законодавства про адміністративний примус // Мат.-ли наук.-практ. конф. «Концепція розвитку законодавства України». К. 1996. 3. Комзюк А. Т. Актуальні проблеми реформування законодавства про адміністративну відповідальність // Концепція формування законодавства України: Мат.-ли III міжрегіональної наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 1998). Запоріжжя, 1999. 4. Кодекс України об административных правонарушениях (научно-практический комментарий). Х., 2000. 5. Комзюк А. Т., Гуменюк В. А., Салманова О. Ю. Деякі проблеми реформування законодавства про адміністративну відповідальність // Вісник Університету внутрішніх справ. 1996. № 1. 6. Притика Д. М. Організаційно-правові засади становлення і діяльності господарських судів України: Автореф. дис.... д-ра юрид. наук. Х., 2003. 7. Штогун С. Г. Правові проблеми організації і функціонування місцевих загальних судів в Україні: Автореф. дис.... канд. юрид. наук. Х., 2004. 8. Запорожець М. П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих загальних судів України: Автореф. дис.... канд. юрид. наук. Х., 2004. 9. Стрижак А. А. Державне управління забезпеченням діяльності судів загальної юрисдикції: Автореф. дис.... канд. юрид. наук. К., 2005. 10. Основні принципи незалежності судових органів // Права людини і професійні стандарти для юристів. Амстердам-Київ: Українсько-Американське бюро захисту прав людини, 1996. 11. Рекомендації № R (94) 12 Комітету міністрів державам-членам щодо незалежності, дієвості та ролі судів. // Вісник Верховного Суду України. 1997. № 4. 12. Европейская хартия о статусе судей // Российская юстиция. 1999. № 7. 13. Европейская хартия о статусе судей. Постатейный комментарий // Российская юстиция. 1999. № 8. 14. Концепція судово-правової реформи України // ВВР України. 1992. № 30. Ст. 141 15. Административное право Украины. 2-е изд., перераб. и доп. [Учебник для студентов высш.учеб.заведений юрид. спец./ Ю. П. Битяк, В. В. Богущкий, В. Н. Гаращук и др.]; Под ред. проф. Ю. П. Битяка. Х., 2003. 16. Про статус суддів: Закон України від 15 грудня 1992 р. // ВВР України. 1993. № 8. Ст. 56. 17. Про судоустрій України: Закон України від 07 лютого 2002 р. // ВВР України. 2002. № 27–28. Ст. 180. 18. Організація судової влади в Україні: Навч. посіб. / І. Є. Марочкін, Н. В. Сібільова, В. П. Тихий та ін. За ред. І. Є. Марочкина, Н. В. Сібільової. Х., 2007. 19. Володина Ю. Взгляд на судебную реформу // Юридическая практика. 2002. № 32 (242). 20. Клеандров М. И. Арбитражные суды Российской Федерации. М., 2001. 21. Федеральный закон от 8 января 1998 г. «О судебном департаменте при Верховном Суде РФ» // СЗ РФ. 1998. № 2. Ст. 223. 22. Агапов А. Б. Учебник административного права. М., 1999.

Надійшла до редколегії 04.01.08

В. В. Акімов

ЗУСТРІЧНА ЗВІРКА: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

До суттєвих доповнень до Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» в редакції від 26 січня 1993 р. [1] слід віднести п. 12 ст. 10 розділу «Права, обов'язки і відповідальність державної контрольно-ревізійної служби» вищезгаданого Закону в новій редакції [2], де вперше законодавчо закріплено поняття «зустрічна звірка».

Визначаючи поняття, потреби і методи проведення, об'єкти та завдання, Законодавець у ч. 17 ст. 11 і п. 12 ст. 10 відповідно вказує, що зустрічна звірка не є контрольним заходом і проводиться в разі виникнення потреби в її проведенні.

Об'єктом цього заходу можуть бути тільки суб'єкти господарювання, які мали правові відносини з підконтрольними установами.

Метою зустрічної звірки, як визначено в Законі, є документальне підтвердження виду, обсягу та якості операцій і розрахунків, що здійснювалися між суб'єктом господарювання й підконтрольною установою, для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку підконтрольної установи.

На виконання Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» Кабінет Міністрів України своєю постановою № 550 від 20 квітня 2006 р. Затвердив «Порядок проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою» [3] (далі Положення).

Пунктом 26 Положення конкретизовано організаційно-правові засади проведення зустрічної звірки. Так, для проведення зустрічної звірки посадовій особі служби видається направлення за підписом керівника, що скріплений печаткою відповідного органу.

Визначено методи проведення, порядок складання та вручення довідки про результати досліджень.

Передбачено також взаємодію посадових осіб служби і правоохоронних органів у разі недопущення посадових осіб державної контрольно-ревізійної служби (далі ДКРС) та відповідальність осіб підконтрольної організації, які чинять перешкоди в проведенні зустрічної звірки.

Разом із тим, у Законі України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» та «Порядку проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою, на наш погляд, є деякі недоліки та суттєві прогалини.

Передусім це відсутність чіткого визначення суб'єктів господарювання, які можуть бути об'єктом зустрічної звірки. Так, вищезгаданий Закон і Положення визначають, що таким об'єктом може бути суб'єкт господарювання, який мав **правові відносини** (виділено А. В.) з підконтрольною установою.

У теорії права вказано: «правові відносини – це специфічні суспільні відносини, учасники яких виступають носіями прав і обов'язків, встановлених нормами права» [4, с. 186].

Розглядаючи класифікацію правових відносин, учені Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого тільки за галузями права виділяють: державні, адміністративні, трудові, цивільні та інші правові відносини [5, с. 117].

Які саме правові відносини має на увазі законодавець?

Відповідь на це питання принципово важлива, оскільки при такому, не зовсім чіткому визначенні об'єктами зустрічної звірки

можуть бути практично всі суб'єкти господарювання. Аналіз п. 12 ст. 10 деякою мірою дає відповідь на це питання. Так, згідно із Законом, зустрічна звірка проводиться з метою документального підтвердження виду, обсягу та якості операцій і розрахунків, для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку підконтрольної установи.

Згідно зі ст. 19 про «Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю» п. 3 Господарського кодексу України [6] питання, що з'ясовуються під час зустрічної звірки, належать до господарських відносин.

У зв'язку з цим пропонується внести зміни до п. 12 ст. 10, ч. 17 ст. 11 Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» та в «Порядок проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою» п. 3 «вживання термінів», п. п. 1, 3 п. 26 замість слів «які мали правові відносини» замінити їх на «які мали господарські відносини» і далі за текстом.

Серед суттєвих недоліків Положення, на наш погляд, слід відзначити відсутність нормативно-правових засад організації щодо проведення зустрічної звірки.

Передусім це стосується підстав для її проведення.

Закон передбачає проведення зустрічних звірок у разі виникнення потреби, але не визначає, які підстави їх виникнення і хто ініціює проведення цього заходу.

Ще більш не конкретне нормативне розпорядження міститься в п. 26 Положення, де зазначено, що: «органи служби **можуть** проводити зустрічну звірку» (виділено А. В.). Цілком природно виникають питання, за яких умов і за чийм розпорядженням вони можуть проводити зустрічну звірку.

На нашу думку, вимоги Закону і Положення стосовно проведення зустрічної звірки повинні бути допрацьовані згідно з вимогами Конституції України, законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють господарську діяльність.

На основі проведеного аналізу автор пропонує ч. 17 ст. 11 викласти в такій редакції: «Зустрічна звірка, яка проводиться органами державної контрольно-ревізійної служби, не є контрольным заходом, а слугує підтвердженням результатів ревізії підконтрольної установи і проводиться на підставі направлення, виписаного керівником органу (підрозділу) державної контрольно-ревізійної служби».

На наш погляд, це цілком логічно, оскільки мета цього заходу – документальне підтвердження виду, обсягу та якості операцій і розрахунків, що здійснювались між підконтрольною установою (об'єкта контролю) та суб'єктом господарювання для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку об'єкту контролю.

Логічним це також є тому, що за результатами звірки згідно з п/п 3 п. 26 Положення укладається довідка, другий примірник якої додається до матеріалів ревізії.

На основі вищенаведених авторських доказів вважаємо доцільним п/п 3 п. 26 Положення викласти в такій редакції: «З метою документального підтвердження результатів ревізії щодо виду, обсягу операцій та розрахунків з об'єктом контролю, з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку органами служби проводяться зустрічні звірки в суб'єктів господарювання, які мали господарські відносини з об'єктом контролю».

У зв'язку з вимогою п/п.4 п. 26 Положення стосовно притягнення до адміністративної відповідальності осіб підконтрольної установи, які чинять перешкоди в проведенні зустрічної звірки, на наш погляд, слід внести деякі доповнення до ст. 164-2 «Порушення законодавства з фінансових питань» Кодексу України про адміністративні правопорушення, що передбачає адміністративну відповідальність осіб за: «... перешкоджання працівникам державної контрольно-ревізійної служби у проведенні ревізій та перевірок...» [7]. Вимоги цієї статті передбачають відповідальність тільки за перешкоджання в проведенні двох контрольних заходів – ревізії та перевірки.

Оскільки зустрічна звірка не є контрольним заходом і не внесена до переліку об'єктів адміністративних правопорушень, було б доцільним доповнити ст. 164-2 КУпАП, де після слів «ревізій та перевірок» додати слова «зустрічних звірок» і викласти частину статті, що стосується цих заходів, у такій редакції: «...перешкоджання працівникам державної контрольно-ревізійної служби у проведенні ревізій, перевірок та зустрічних звірок...» а далі за текстом.

Внесення запропонованих змін і доповнень до Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні», Постанови Кабінету Міністрів України «Порядок проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою», Кодексу України про адміністративні правопорушення конкретизує юридичне визначення зустрічної звірки, її завдання, методи та необхідність проведення, виключити можливі зловживання посадових осіб ДКРС щодо її проведення.

Список літератури: 1. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» //ВВР України. 1993. №12. Ст. 110. 2. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні зі змінами і доповненнями» //ВВР України. 2007. №9. Ст.67. 3. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 р. № 550. «Порядок проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою» // Урядовий кур'єр. 2006. 17/05.№ 90. 4. Кельман М. С. Теорія права: Навч. посіб. Тернопіль, 1998. 5. Словарь терминов по теории государства и права: Учеб. пособ. Рук. авт. кол. Н. И.Панов. Х., 1997. 6. Господарський кодекс України. Х., 2004. 7. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Х., 2002.

Надійшла до редколегії 04.02.08